

OSR.604.36.2015

***Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
Programu usuwania wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032***

I. Podstawa prawna:

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032* stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235 ze zm.), zwana dalej ustawą OOŚ.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 14 ww. ustawy, strategiczna ocena oddziaływania na środowisko to postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Ocena ta obejmuje:

1. uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
2. sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
3. uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
4. zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Podstawę prawną do opracowania Podsumowania z postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032* stanowi art. 55 ust. 3 ustawy OOŚ.

Do elementów obowiązkowych ww. podsumowania ustawa OOŚ zalicza:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.
2. Informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 - a) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - b) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235 ze zm.), tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, Wydział Spraw Terenowych II w Łomży, Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku,
 - c) zgłoszone uwagi i wnioski,
 - d) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
 - e) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

II. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu (Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032) w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych:

Celem *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032* jest wyeliminowanie negatywnego wpływu wyrobów zawierających azbest na zdrowie mieszkańców i środowisko naturalne oraz bezpieczne usunięcie azbestu i zdeponowanie go na wyznaczonych składowiskach, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Do zadań niniejszego opracowania zaliczono określenie warunków bezpiecznego i sukcesywnego usuwania wyrobów azbestowych. W związku z tym *Program* podzielono na trzy główne części:

- Część podstawowa zawiera ogólne informacje dotyczące azbestu, jego szkodliwości, sposobie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, jak również informacje, wynikające z realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu. W części tej przedstawiono podstawy prawne dotyczące bezpiecznego postępowania z odpadami azbestowymi oraz obowiązki z nich wynikające. W części podstawowej zawarto dodatkowo charakterystykę Gminy Stawiski.
- Część programowo - techniczna zawiera analizę (ilość i rodzaj) wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie Gminy Stawiski. Analiza oparta została o dane uzyskane z aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest przeprowadzonej na terenie Gminy od czerwca do sierpnia 2015 r.
- Część ekonomiczno – finansowa określa koszty demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych oraz koszty wdrażania *Programu*. Część ta uwzględnia dodatkowo możliwości finansowania i pozyskiwania środków pozabudżetowych ze wskazaniem potencjalnych funduszy, a także informacje o sposobie zarządzania niniejszym *Programem*.

Rozwiązania alternatywne w odniesieniu do analizowanego *Programu* rozpatrzono na dwóch poziomach:

- analizy prawidłowości sformułowania celów i ich ewentualnych modyfikacji,
- analizy doboru sposobów i środków służących osiągnięciu celów.

Przeprowadzona w ramach *Prognozy oddziaływania na środowisko* analiza celów *Programu*, a w szczególności jego spójności z innymi dokumentami programowymi w zakresie gospodarki odpadami i usuwania azbestu wskazuje, że przyjęte w dokumencie cele są w pełni zgodne i wynikają z tych dokumentów oraz z aktów prawa obowiązującego w Polsce. Trzy cele, jakimi są oczyszczenie terenu Gminy Stawiski z wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych występowaniem wyrobów azbestowo-cementowych oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko, wynikają wprost z dokumentów wyższego szczebla. Analizując przyjęty i funkcjonujący w Polsce stan prawny oraz biorąc pod uwagę obecny stan wiedzy o zagrożeniach zdrowotnych, jakie niesie za sobą użytkowanie wyrobów azbestowych należy przyjąć, że sformułowane cele nie posiadają rozwiązań alternatywnego.

Rozwiązaniem alternatywnym mogłoby być uznanie, że pozostawienie wyrobów azbestowych w miejscach ich obecnego wykorzystywania powoduje mniejsze konsekwencje środowiskowe, niż ich usuwanie pod kontrolą, jednak w świetle zgromadzonych informacji podejście to nie znajduje uzasadnienia, ponieważ nie

byłoby zgodne z założeniami przyjętymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych.

Wariantowaniu mogłyby też podlegać sposoby i środki osiągania określonych w Programie celów. W ramach Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032 zaproponowane zostało unieszkodliwianie zdemontowanych wyrobów zawierających azbest poprzez ich składowanie. W Europie znane są inne sposoby unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów, jednak nie są one na tyle rozpowszechnione i efektywne ekonomicznie, aby możliwe było ich zastosowanie na dużą skalę w Polsce. Zważywszy jednak na długą perspektywę czasową usuwania azbestu z terenu naszego kraju (do 2032 r.) można przyjąć możliwość alternatywnego sposobu unieszkodliwiania azbestu, o ile polskie prawo będzie dopuszczało stosowanie zaproponowanej technologii. Zagadnienie to szczegółowo było analizowane w Prognozie oddziaływania na środowisko dla Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

III. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w Prognozie Oddziaływania na Środowisko

Do opracowanego Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032 przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235, ze zm.), w ramach której sporządzona została Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032 został stworzony w celu prawidłowego usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski, a więc w celu ograniczenia emisji włókien azbestu do atmosfery (poprawy istniejącego stanu środowiska). Niemniej jednak nieprawidłowo zaplanowane i przeprowadzone prace remontowe mogą lokalnie oddziaływać na środowisko. Podstawowym celem sporządzenia Prognozy było wskazanie potencjalnych skutków realizacji ustaleń Programu na środowisko i mieszkańców.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032 w pełni uwzględnia ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu.

IV. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235, ze zm.).

Zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235, ze zm.) właściwymi organami w sprawach opiniowania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przedmiotowej sprawie są:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, Wydział Spraw Terenowych II w Łomży,
- Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku.

Pismem z dnia 06.11.2015 r. znak: OŚR.604.36.2015 Burmistrz Stawisk wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, Wydział Spraw Terenowych II w Łomży, o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie Oddziaływania na Środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032*.

W odpowiedzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, Wydział Spraw Terenowych II w Łomży, pismem z dnia 12.11.2015 r., znak: WSTII.411.10.2005.EM, uzgodnił zaproponowany przez Burmistrza Stawisk zakres *Prognozy* do przedmiotowego *Programu* uwzględniający w całości treść art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3, przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ustawy OOŚ.

W dniu 06.11.2015 r. Burmistrz Stawisk wystąpił również do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku (pismo znak: OŚR.604.36.2015) o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie Oddziaływania na Środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032*.

W odpowiedzi Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku pismem znak: NZ.0523.192.2015 z dnia 10.11.2015 r. (uzgodnienie nr 59/NZ/2015) uzgodnił przedłożony przez Burmistrza Stawisk zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie Oddziaływania na Środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032*.

Pismem z dnia 10.12.2015 r. Burmistrz Stawisk wystąpił z wnioskiem do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, Wydział Spraw Terenowych II w Łomży (pismo znak: OŚR.604.36.2015), o zaopiniowanie projektu *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032* oraz *Prognozy oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, Wydział Spraw Terenowych II w Łomży pismem z dnia 17.12.2015 r. (znak pisma: WSTII.410.28.2015.EM) zaopiniował pozytywnie przedłożony *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032* wraz z *prognozą oddziaływania na środowisko*.

Pismem z dnia 10.12.2015 r. Burmistrz Stawisk wystąpił z wnioskiem do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku (pismo znak: OŚR.604.36.2015), o zaopiniowanie projektu *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032* oraz *Prognozy Oddziaływania Na Środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032*.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku, pismem z dnia 15.12.2015 r. (pismo znak: NZ.0523.228.2015, Opinia nr 484/NZ/2015) pozytywnie

zaopiniował projekt *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032*.

Przedmiotowy *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032* wraz z *Prognozą Oddziaływania Na Środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032* w pełni uwzględnia:

- opinię Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku Wydział Spraw Terenowych II w Łomży z dnia 17.12.2015 r. (znak pisma: WSTII.410.28.2015.EM) oraz
- opinię Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku z dnia 15.12.2015 r. (pismo znak: NZ.0523.228.2015, Opinia nr 484/NZ/2015).

V. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i wnioski

Dnia 14.12.2015 r. Burmistrz Stawisk wydał Obwieszczenie o konsultacjach społecznych znak: OŚR. 604.36.2015, podające do publicznej wiadomości informacje o możliwości zapoznania się z: projektem *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 - 2032* wraz z *Prognozą Oddziaływania Na Środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016-2032*.

Uwagi i wnioski można było składać w terminie od 15 grudnia 2015 r. do 04 stycznia 2016 r. w jednej z następujących form:

- w formie pisemnej na adres: Urząd Miejski w Stawiskach, Plac Wolności 13/15, 18-520 Stawiski,
- ustnie do protokołu,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@umstawiski.pl bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2013, poz. 262).

Informacja o konsultacjach była zamieszczona:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Stawiskach pod adresem: <http://www.bip.stawiski.pl/index.php?wiad=2638>,
- na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Stawiskach przy ul. Plac Wolności 13/15, 18-520 Stawiski.

W ramach konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag i wniosków.

VI. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Realizacja celów określonych w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 – 2032* nie będzie oddziaływać transgranicznie w rozumieniu art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

VII. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Monitoring Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 – 2032 powinien być prowadzony w oparciu o bazę danych wyrobów i odpadów zawierających azbest zamieszczoną na stronie www.bazaazbestowa.gov.pl, przygotowaną i prowadzoną na zlecenie Ministerstwa Gospodarki.

Monitoring powinien być prowadzony systematycznie przez cały okres realizacji zadań Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 – 2032. W poniższej tabeli przedstawiono listę wskaźników monitorowania i oceny skuteczności wdrażania Programu.

Tab. 1. Wskaźniki monitorowania

L.p.	Wskaźnik	Jednostka
1	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji, w których zlokalizowane są wyroby zawierające azbest	szt.
2	Ilość unieszkodliwionych odpadów azbestowych	Mg, m ²
3	Stopień usunięcia wyrobów (stosunek ilości usuniętych wyrobów do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją Planu)	%
4	Udział procentowy stopni pilności (I, II, III) wyrobów zawierających azbest w użytkowaniu	%
5	Ilość wniosków zgłoszonych przez właścicieli chcących usunąć posiadane wyroby azbestowe	szt.
6	Nakłady finansowe poniesione na realizację Programu	tys. zł.
7	Skuteczność kampanii edukacyjno - informacyjnych	opis
8	Ilość dzikich wysypisk odpadów zawierających azbest	szt.

"Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiski na lata 2016 – 2032" został przyjęty dnia 22 stycznia 2016 r. Uchwałą nr XXI/74/16 Rady Miejskiej w Stawiskach.

BURMISTRZ

Krzysztof Rafałowski